Gaļas liellopu nobarošana

Ieva Krakopa
Liellopu ēdināšanas konsultante
IK “IK konsultācijas”

Nobarošanas mērķis

- Apmierināt tirgus pieprasījumu
- Gūt peļņu!!!

Lopbarība nobarošanai Latvijas apstākļos

- Ganību zāle
- Zāles – tauriņziežu skābbarība
- Graudi
- Kukurūzas skābbarība
- Proteīna piedevas
- Blakusprodukti

Ganību zāle

- Augstražīgs zālājs
- Regulāri atjaunots
- Pilnvērtīgi mēslots
- Porcijveida ganīšana vai mazu aploku sistēma
- Labākais sastāvs – stiebrzāļu-āboliņa maisījums

Ganību zāle

Zāles – tauriņziežu skābbarība

- Kvalitātes prasības – tādas pat kā augstražīgām govīm
- Sagatavošanas veids nav būtisks, ja tiek pareizi ievērota tehnoloģija

Graudi

- Vietējie audzētie graudi – pats lētākais enerģijas avots (mieži, tritikāle, kvieši, rudzi, auzas)
- Kukurūzas graudi – ļoti labi, bet dārgāki

Kukurūzas skābbarība

- Enerģijas avots
- Cietes saturam jābūt virs 25% sausnā
- Nedrīkst vākt par vēlu – sala bojājumi, toksīni, zema kokšķiedras sagremojamība

Proteīna piedevas

- Nav būtiska nozīme ganīšanas periodā
- Ļoti vajadzīgas, ja ēdina kukurūzas skābbarību
- Sojas, rapšu, saulespuķu spraukumi (rauši)
- Pupas, zirņi
- Sintētiskais proteīns (urīnvielas produkti)

Blakusprodukti

- Alus drabiņas
- Cukurbiešu graizījumi
- Melase
- Kartupeļu pārstrādes produkti

- Svarīga cena un pieejamība!

Gremošanas sistēma

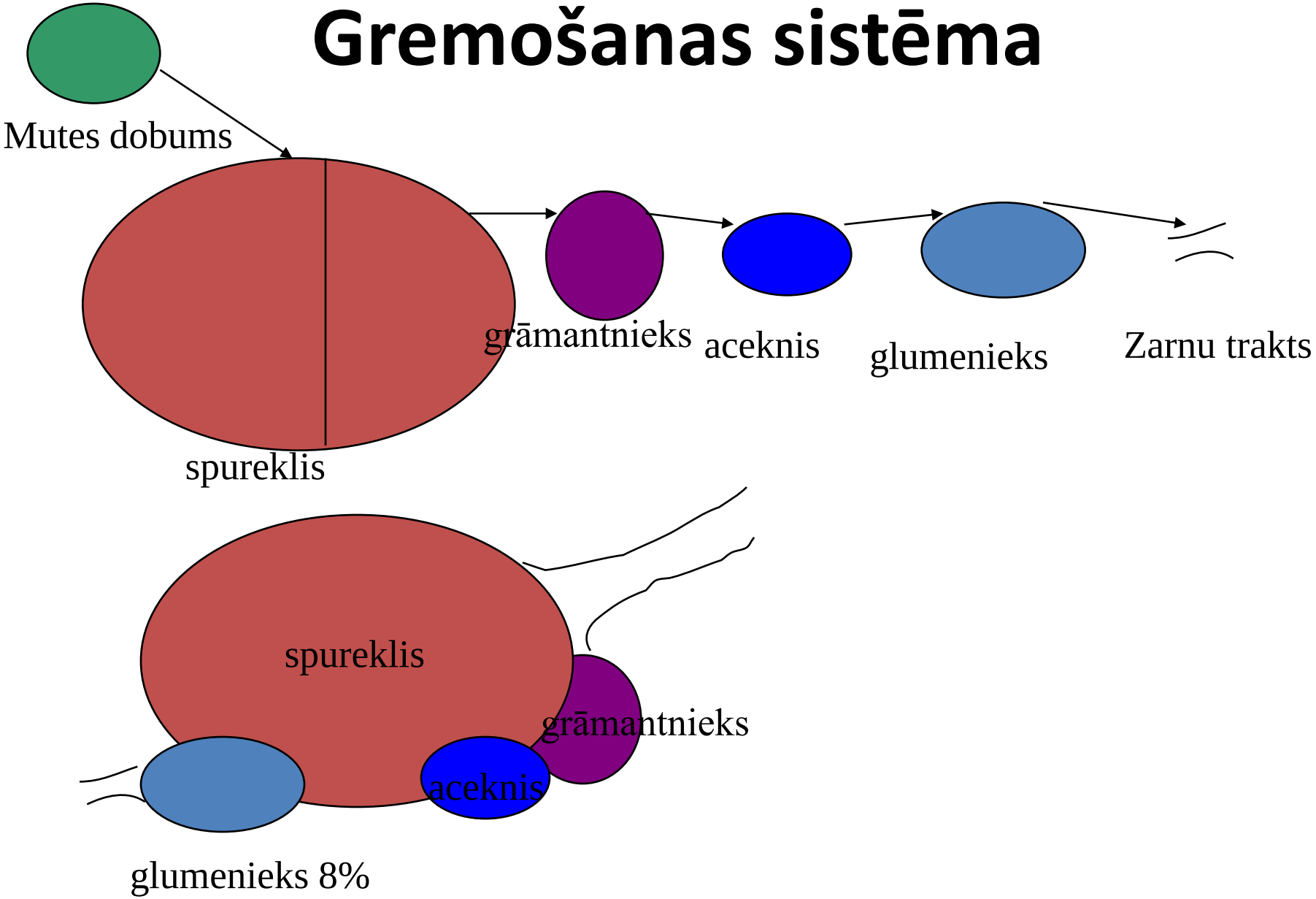

Liellopa spureklis

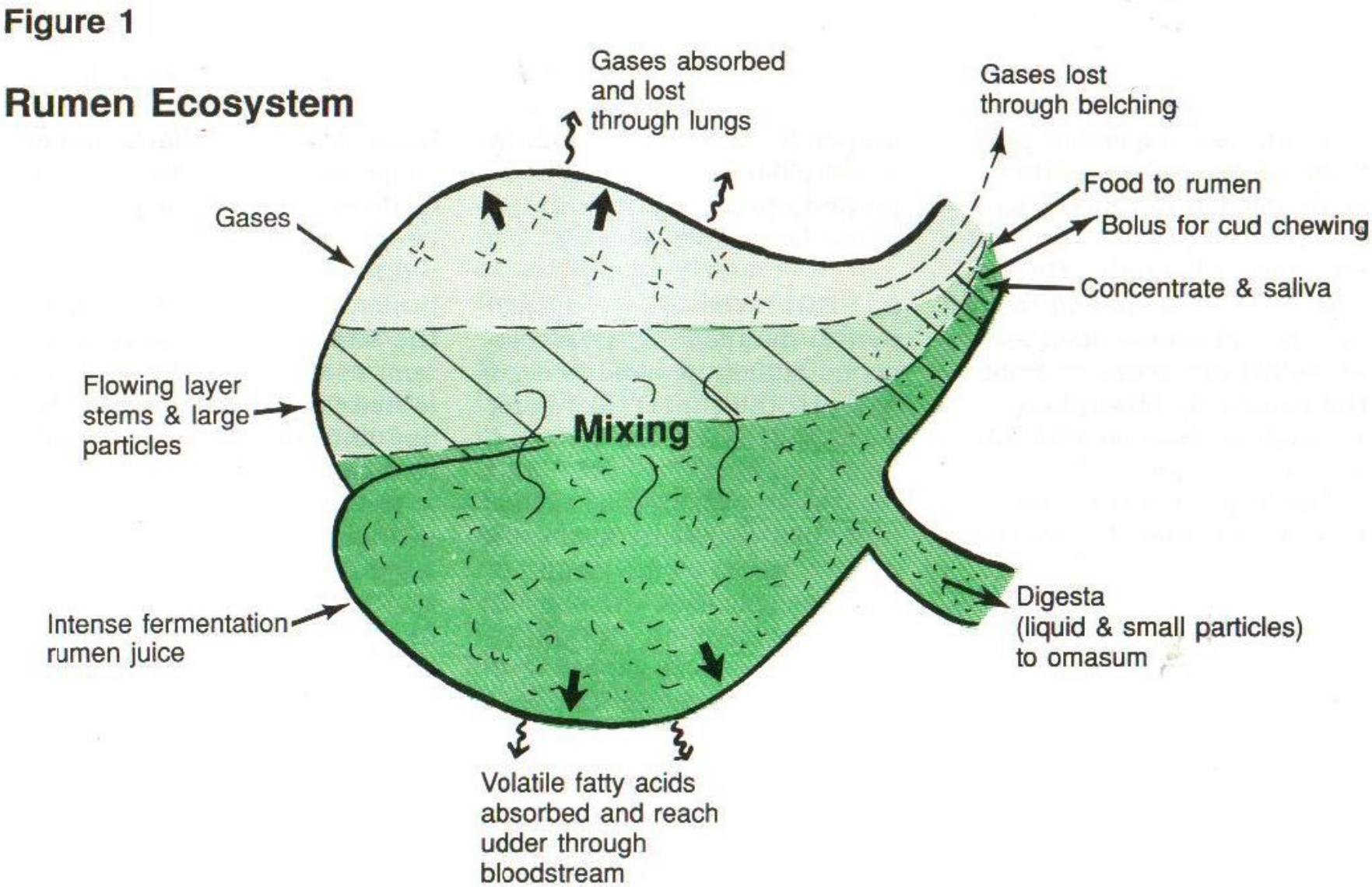

Atgremotāju apgāde ar barības vielām

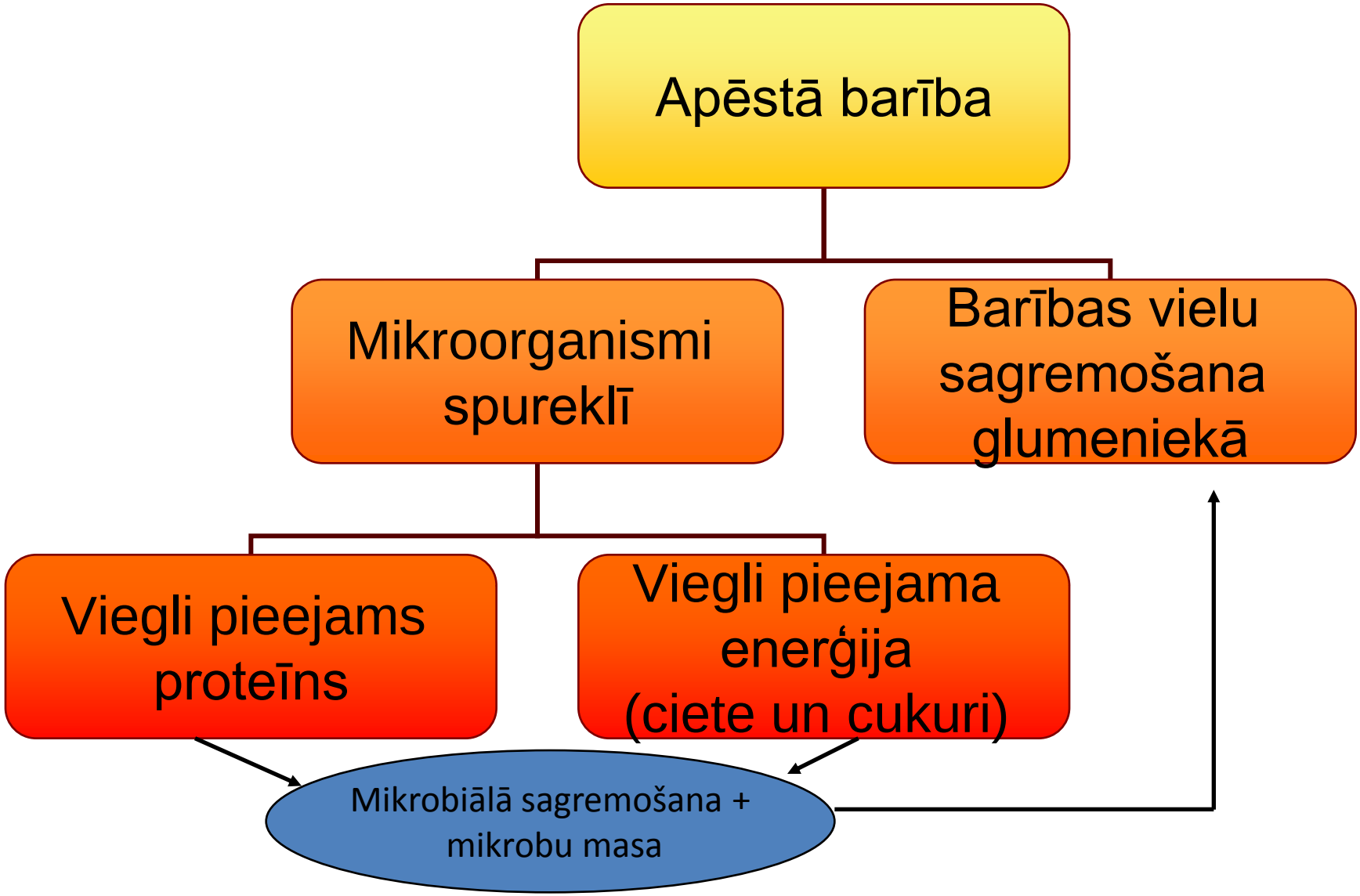

Teļu piebarošanas nozīme

Teļu piebarošanas nozīme

1) Vasaras beigās samazinoties zāles kvalitātei, samazinās zīdītājgovju piena daudzums, kas nelabvēlīgi ietekmē teļu dzīvmasas pieaugumus

2) Spurekļa attīstību vislabāk veicina tieši graudu spēkbarības izēdināšana (J. Heinrics, Pensilvānijas Universitāte, ASV)

3) Spēkbarības izēdināšana agrākā vecumā gaļas šķirņu teļiem nodrošina optimālākus nobarošanas rezultātus (intensīvāka augšana)

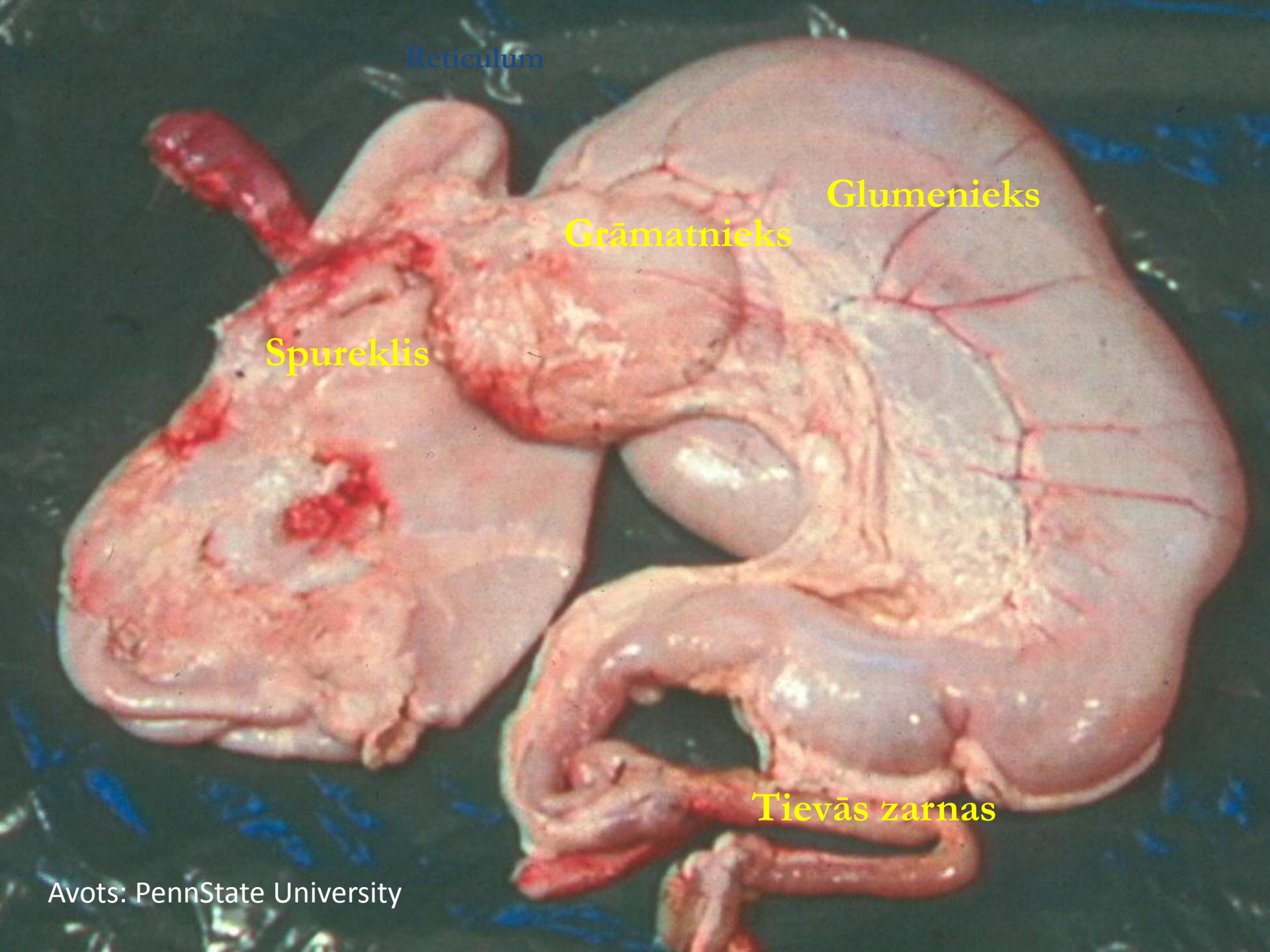

Avots: PennState University

Avots: PennState University

Spurekļa bārkstiņu attīstība 6 nedēļu vecumā ar 3 dažādām barošanām

Tikai piens | **Piens un graudi** | **Piens un siens**

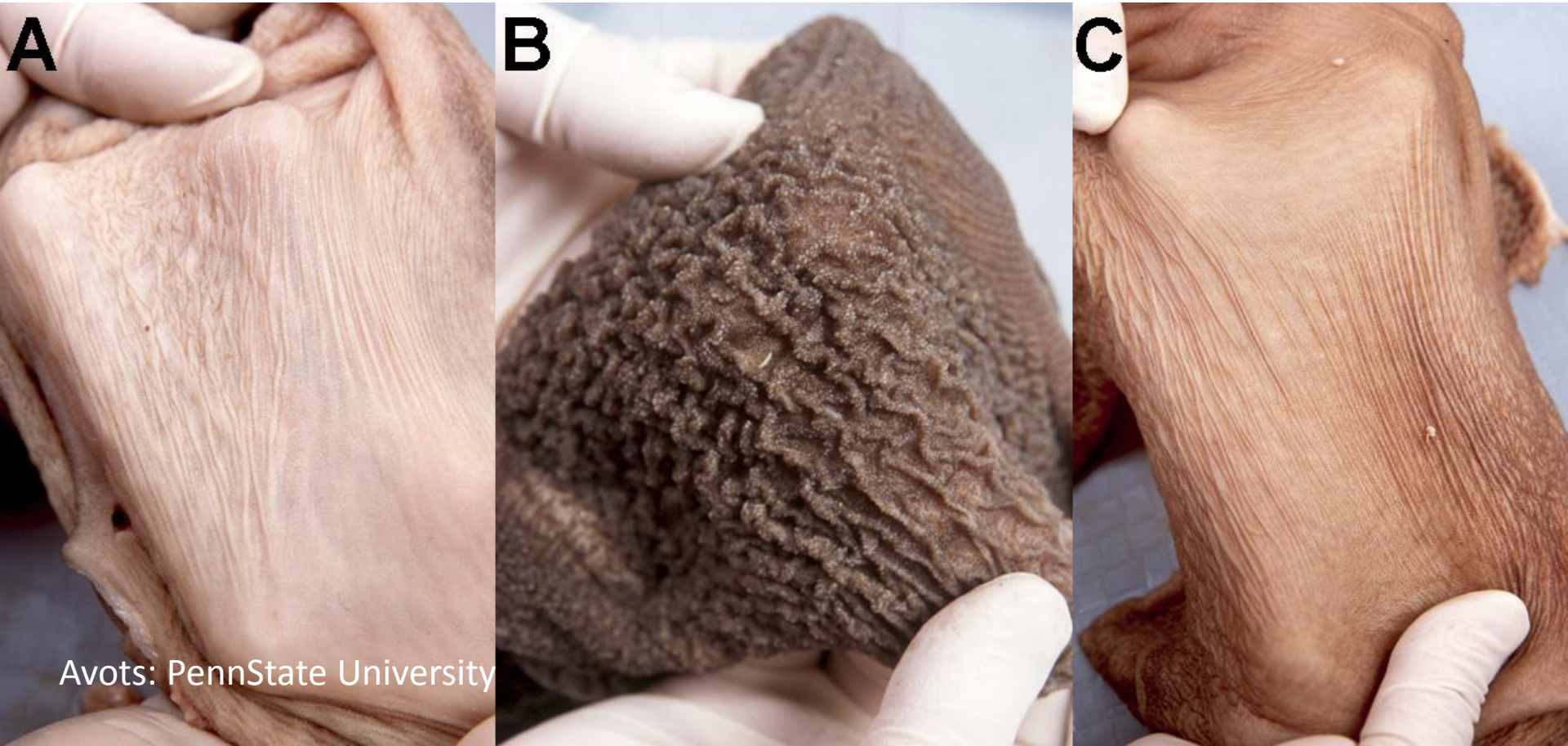

Avots: PennState University

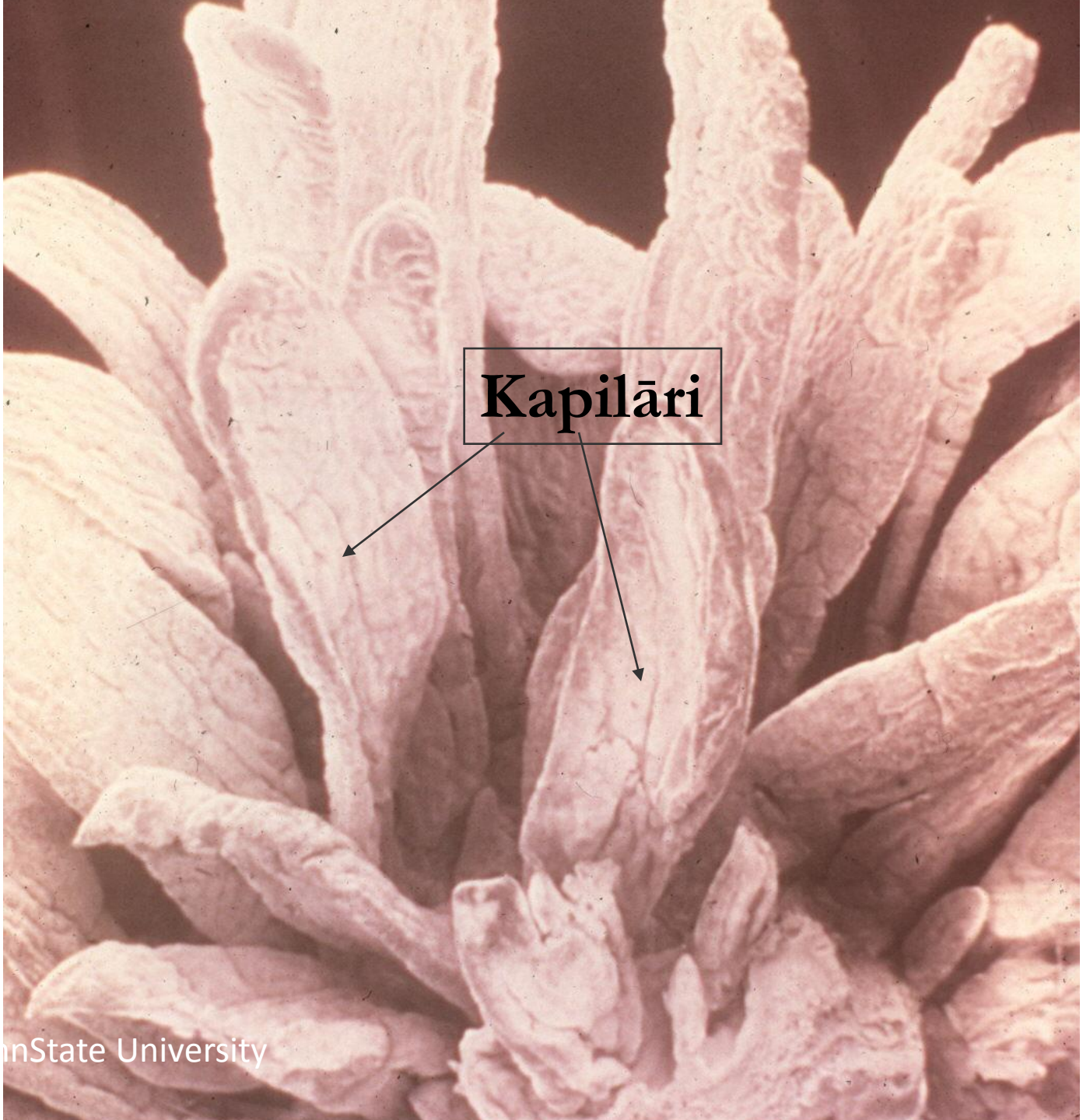
Kapilāri
nState University

Barības vielu nozīme nobarošanas procesā

- Kokšķiedra no rupjās lopbarības → etiķskābe → enerģija un tauku sintēze
- Ciete (graudos), cukuri → propionāti → glikoze enerģijai, tauku sintēze
- Proteīns (barības + priekškuņģī sintezēts) → olbaltumvielas skeleta un muskuļu augšanai

Dažādu šķirņu gaļas liellopu nobarošana (populārākās Latvijā)

- Kontinentālās šķirnes – Šarolē, Limuzīni
- Britu izcelsmes šķirnes – Herefordas, Angusi

Kontinetālās īntensīvās šķirnes

- Lielāki dzīvnieki
- Intensīvākas nobarošanas metodes
- Labāka barības konversija

t.s. Britu izcelsmes šķirnes

- Mazāki dzīvnieki
- Labāk izmanto zāles lopbarību
- Mazāk prasīgi pret turēšanas apstākļiem

Dažādu šķirņu krustojumi

- Heterozes efekts, ko izmanto gaļas ražošanā (t.sk. cūkām un putniem)
- Mērķtiecīgas krustošanas shēmas

Nobarošana lēta pieauguma iegūšanai

- Ganību izmantošana
- Labi piemērota Herefordas šķirne (pieredze no Lielbritānijas)
- Intensīvās šķirnes (labāka barības konversija)

Dažādas nobarošanas metodes

- Ganību izmantošana
- Nobarošana ar pamatbarību skābbarību
- Speciāla nobarošana

Nobarošana ganību sistēmā Herefordi, Skotijas pieredze

- No dzimšanas līdz atšķiršanai 210 dienas pieaug. 1.2 kg/d
- Atšķiršana līdz nākamajām ganībām – 210-400 kg, 150 dienas, pieaug. 0.7 kg/d
- Ganību sezona 400 – 550 kg.150 dienas 1 kg/d
- Kopējais pieaug. 1 kg/d, vidēji 510 dienas (17 mēn.v.)
- Kautsvars 550 kg, 55% izkāvums, 4.tauku klase.

Akcents uz barības konversiju Angusi, Skotija

- Deva augšanas periodā: sarkanā āboliņa skābbarība 15 kg, mieži, 1 kg, salmi 0.5 kg

0.95 £/d

- Nobarošanas beigu deva: sarkanā āboliņa skābbarība 10-15 kg, mieži 5 kg, proteīna, papildbarība (35% kopprot.) 1 kg, salmi 0.5 kg, 1.7 £/d
- Barība samaisīta kā TMR
- Svēršana katru nedēļu
- Barības konversija 144 kg dzīvmasas no 1000 kg barības sausnas (6.9:1).

Nobarošana marmorizētas gaļas ieguvei

Piemērotākās šķirnes

- Vogu (Wagyu)
- Angusi

Tauku veidi

- Zemādas tauki
- Intramuskulārie tauki

Marmorizāciju ietekmējošie faktori

- Šķirne, bioloģiskais tips
- Ģenētiskā selekcija
- Teļu veselība
- Dzīvnieku temperaments
- Agra atšķiršana
- Teļu piebarošana
- Dzīvnieka dzimums
- Kastrācijas vecums

Marmorizācija un ēdināšanas faktori

- Enerģijas avoti: ciete, cukuri un kokšķiedra
- Cietes sagremošanas vieta
- A vitamīna ietekme
- Dzīvnieka vecums un ēdināšana

Gaļas garšas īpašības

- Tauku saturs gaļā
- Taukskābju sastāvs (mononepiesātinātās un piesātinātās taukskābes)
- Tauku kušanas temperatūra

Nobarošanas kontrole un analīze

- Augšanas rādītāji
- Kautķermeņa analīze – barojuma, tauku klase
- Izkāvums
- Barības patēriņš un izmaksas
- Pārējās nobarošanas izmaksas

Kā jūs varat zināt, ja Jūs nekontrolējat?

Dzīvmasa

Barības apēdamība

Rupjās barības analīze

Barojuma kondīcija

Kas ietekmē rezultātu bez barības

- Ēdināšanas organizācija
- Ūdens nodrošinājums
- Klimats, mikroklimats, pakaiši
- Grupēšanas stratēģija
- Barības pieejamība
- Nemainīgums un pastāvība

Paldies par uzmanību